



EUROPSKA KOMISIJA

MEMORANDUM

26 studenoga 2018.

Pitanja i odgovori – prava građana EU-a i Ujedinjene Kraljevine u skladu sa Sporazumom o povlačenju objavljenom 14. studenoga 2018.

Ovaj dokument sadržava informacije o pravima građana EU-a u UK-u i državljana UK-a u EU-u, kako je navedeno u drugom dijelu Sporazuma o povlačenju koji su EU i UK zajednički objavili 14 studenoga 2018.¹ Ovaj dokument ima isključivo informativnu svrhu. Napominjemo da i Ujedinjena Kraljevina i EU moraju ratificirati Sporazum o povlačenju kako bi stupio na snagu.

Opis zakona i planiranog pristupa UK-a u pogledu provedbe Sporazuma o povlačenju temelji se na informacijama koje su nam trenutačno dostupne.

Sadržaj

1.	Prijelazno razdoblje.....	3
2.	Osobno područje primjene.....	4
	• <i>Uvjeti boravka koji moraju biti ispunjeni da biste bili obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju</i>	5
	• <i>Posebni slučajevi</i>	8
	• <i>Pravila o odsutnosti koja će biti obuhvaćena Sporazumom o povlačenju</i>	9
3.	Članovi obitelji	10
4.	Prava boravka	14
	• <i>Upravljanje Sporazumom o povlačenju</i>	17
5.	Pravila o ulasku i izlasku.....	19
6.	Kaznena djela i zlouporabe.....	20

¹ https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en



7.	Administrativni postupci.....	22
8.	Stručne kvalifikacije.....	30
•	<i>Stručne kvalifikacije u postojećem pravu EU-a</i>	<i>30</i>
•	<i>Stručne kvalifikacije u skladu sa Sporazumom o povlačenju.....</i>	<i>31</i>
9.	Socijalna sigurnost.....	35
10.	Korisne poveznice.....	41



1. Prijelazno razdoblje

Prijelazno razdoblje: što je i čemu služi?

[Pravo EU-a o slobodnom kretanju građana EU-a](#) i dalje će se primjenjivati tijekom prijelaznog razdoblja (ili „razdoblja provedbe“ kako ga naziva vlada UK-a).

Ako se Sporazum o povlačenju ratificira, prijelazno razdoblje počinje na dan povlačenja UK-a (tj. 30. ožujka 2019. – dan Brexita) i načelno završava 31. prosinca 2020.[*]

Sa stajališta slobodnog kretanja, sva prava primjenjuju se do kraja 2020. kao da je UK i dalje država članica Europske unije. To znači da će građani EU-a moći koristiti svoja prava na slobodno kretanje u UK-u do kraja 2020. Isto vrijedi za državljane UK-a u EU-u.

[*] Sporazumom o povlačenju predviđeno je produljenje prijelaznog razdoblja uz uzajamnu suglasnost EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

Hoće li se s osobama koje dođu u državu domaćina tijekom prijelaznog razdoblja jednako postupati kao s osobama koje su u nju došle prije 30. ožujka 2019.?

Te će osobe uživati potpuno jednaka prava na temelju Sporazuma o povlačenju kao osobe koje su u državu domaćina došle prije Brexita. Njihova prava podliježu i jednakim ograničenjima.

Hoće li biti moguće od osoba koje uđu u državu domaćina tijekom prijelaznog razdoblja zahtijevati da prijave svoj boravak?

To je dopušteno na temelju [prava EU-a](#). Sve države članice i UK mogu odlučiti da se sve osobe moraju prijaviti tri mjeseca nakon ulaska.

Odgada li prijelazno razdoblje Brexit?

Ne. Ujedinjena Kraljevina prestaje biti članica EU-a na dan Brexita, ali dogovoreno je da se [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) nastavi primjenjivati tijekom prijelaznog razdoblja. To razdoblje načelno završava 31. prosinca 2020.



2. Osobno područje primjene

Na koga će se primjenjivati Sporazum o povlačenju?

Građani EU-a i državljani UK-a moraju na kraju prijelaznog razdoblja zakonito boraviti u državi domaćinu, u skladu s [pravom EU-a o slobodnom kretanju građana EU-a](#).

Materijalni uvjeti boravka jednaki su onima na temelju postojećeg [prava EU-a](#). Odluke o stjecanju novog statusa boravka na temelju Sporazuma o povlačenju donosit će se prema objektivnim kriterijima utvrđenima tim sporazumom (*tj. bez diskrecijskog prava*) i na temelju potpuno istih uvjeta koji su utvrđeni u [Direktivi o slobodnom kretanju](#) (*člancima 6. i 7. odobrava se pravo na boravak u trajanju do pet godina osobama koje rade ili koje imaju dostatna financijska sredstva i zdravstveno osiguranje, dok se člancima od 16. do 18. odobrava pravo na stalni boravak osobama koje su pet godina zakonito boravile u zemlji domaćinu*).

Sporazumom o povlačenju ne zahtijeva se fizička prisutnost u državi domaćinu na kraju prijelaznog razdoblja – prihvaća se privremena odsutnost koja ne utječe na pravo boravka i duža odsutnost koja ne utječe na pravo stalnog boravka. Više pojedinosti o vrstama odsutnosti navedeno je u [nastavku](#).

Što je obuhvaćeno pravom EU-a o slobodnom kretanju građana EU-a?

U okviru postojećeg prava EU-a, građani EU-a (*i članovi njihovih obitelji*) uživaju pravo boravka u državi članici čiji nisu državljani na temelju više pravnih instrumenata EU-a:

- a) [Ugovora o funkcioniranju Europske unije](#) (*članci 21., 45., 49. ili 56.*)
- b) [Direktive o slobodnom kretanju](#)
- c) [Uredbe o slobodi kretanja radnika](#).

Detaljna pravila koja se primjenjuju na mobilnost građana EU-a većinom se mogu pronaći u [Direktivi o slobodnom kretanju](#). To bi trebala biti polazna točka za informacije o:

- vašim pravima
- pravima članova vaše obitelji
- uvjetima povezanim s pravom boravka
- administrativnim postupcima ili
- mehanizmima zaštite prava boravka.



- *Uvjeti boravka koji moraju biti ispunjeni da biste bili obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju*

Čeh sam i došao sam u UK prije dvije godine. Radim u lokalnoj bolnici. Mogu li ostati u UK-u nakon što napusti EU?

Možete. [Pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) nastavit će se primjenjivati do kraja prijelaznog razdoblja. Nakon toga, Sporazumom o povlačenju predviđa se da ćete moći ostati u UK-u ako nastavite raditi (*ili ako npr. nesvojevoljno prestanete raditi, u skladu s [člankom 7. stavkom 3. Direktive o slobodnom kretanju](#), postanete samozaposlena osoba, student ili tražitelj zaposlenja*).

I dalje ćete imati prava boravka nakon završetka prijelaznog razdoblja: zadržat ćete boravište pod gotovo jednakim materijalnim uvjetima koji su predviđeni [pravom EU-a o slobodnom kretanju](#), iako će u tu svrhu biti potrebno podnijeti zahtjev vlastima UK-a za novi status boravka u UK-u. Nakon pet godina zakonitog boravka u UK-u moći ćete zatražiti da Vam se status boravka u UK-u promijeni u stalni boravak, s većim pravima i boljom zaštitom.

Britanac sam koji živi i radi u Luksemburgu. Trebam li nastaviti raditi da bih zadržao svoja prava u toj zemlji?

Sporazum o povlačenju štiti građane EU-a i državljane UK-a koji su boravili u državi članici čiji nisu državljani u skladu s uvjetima koje [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) propisuje za pravo boravka. U osnovi, građani EU-a i državljani UK-a ispunjavaju te uvjete ako su:

- radnici ili samozaposlene osobe ili
- imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje ili
- članovi obitelji osobe koja ispunjava navedene uvjete ili
- već stekli pravo stalnog boravka (*koje više ne podliježe nikakvim uvjetima*).

Moguće je prijeći iz jedne kategorije u drugu (*npr. prestanak rada radi studiranja*). Svoja ćete prava zadržati sve dok ispunjavate uvjete za najmanje jednu kategoriju.

Hoće li građani EU-a koji stignu u UK u potrazi za poslom nekoliko mjeseci prije završetka prijelaznog razdoblja biti nekako zaštićeni?

Hoće. Građani EU-a koji traže posao u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja smjet će, kao i danas, ostati u zemlji šest mjeseci nakon dolaska (*ili duže ako postoje stvarni izgledi da se zaposle*). Nakon toga morat će napustiti zemlju, osim ako nađu zaposlenje ili imaju dostatna financijska sredstva da se uzdržavaju.



Danska sam državljanka. Stigla sam u UK prije dvije godine, no nisam pronašla posao. Trenutačno sam bez novca. Hoću li moći ostati nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Sporazum o povlačenju štiti građane EU-a i državljane UK-a koji su boravili u državi članici čiji nisu državljani u skladu s uvjetima koje [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) propisuje za pravo boravka. U osnovi, građani EU-a ispunjavaju te uvjete ako su:

- radnici ili samozaposlene osobe ili
- imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje ili
- članovi obitelji drugog građanina EU-a koji ispunjava navedene uvjete ili
- već stekli pravo stalnog boravka (*koje više ne podliježe nikakvim uvjetima*).

Građani EU-a koji na kraju prijelaznog razdoblja ne ispunjavaju te uvjete neće imati zakonsko pravo ostati u UK-u na temelju Sporazuma o povlačenju i njihov će položaj ovisiti o tome hoće li im vlasti UK-a odobriti povoljnije postupanje od onog propisanog Sporazumom.

Obveza UK-a da odustane od uvjeta o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju jednostrana je i neobvezujuća. Što znači ta obveza?

Sporazumom o povlačenju nastoje se zaštititi prava u skladu s [postojećim pravom EU-a](#).

Sveobuhvatno zdravstveno osiguranje jasan je uvjet za zakonit boravak osoba koje imaju dostatna sredstva, kako je utvrđeno u [članku 7. stavku 1. točki \(b\) Direktive o slobodnom kretanju](#). UK je naveo da u zahtjevima za novi status boravka neće primjenjivati ni uvjet o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju ni provoditi „kontrolu stvarnog zaposlenja“².

Državljanin sam UK-a koji boravi u Španjolskoj. Hoću li morati imati zdravstveno osiguranje da bih tu ostao nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Za nastavak boravka, Španjolska u skladu s [pravom EU-a](#) može zahtijevati da državljani UK-a koji imaju dostatna sredstva (*uključujući umirovljenike*) i studenti koji još nisu stekli pravo stalnog boravka imaju zdravstveno osiguranje.

² Vidjeti točku 11. Tehničke napomene Ujedinjene Kraljevine od 8. studenoga o administrativnim postupcima, dostupne na <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.



Britanac sam i živim u Londonu, ali svakodnevno putujem na posao u Pariz. Hoću li moći nastaviti raditi u Francuskoj nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Hoćete. Sporazum o povlačenju štiti i tzv. pogranične radnike. Pogranični radnik radi ili je samozaposlen u jednoj zemlji, a boravi u drugoj. Moći ćete nastaviti raditi u Parizu, a boraviti u Londonu. Francuskim vlastima moći ćete podnijeti zahtjev za izdavanje novog dokumenta kojim se potvrđuje da ste pogranični radnik zaštićen Sporazumom o povlačenju. Taj će Vam dokument olakšati putovanje u Francusku, nastavak rada u Francuskoj i vraćanje u UK.

Državljanin sam jedne od 27 država članica i od 2005. živim u UK-u. Izdan mi je dokument o stalnom boravku u UK-u. Hoće li se moj status promijeniti nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Morat ćete zatražiti novi status stalnog boravka u UK-u na temelju prava UK-a (tzv. „*settled status*“). Međutim, budući da ste već dobili dokument o stalnom boravku u UK-u na temelju postojećeg [prava EU-a o slobodnom kretanju](#), administrativni postupak bit će jednostavan. Potrebno je samo predočiti važeću putovnicu ili osobnu iskaznicu, dokazati da i dalje boravite u UK-u i prijaviti sva kažnjavanja zabilježena u Vašoj evidenciji. Taj će postupak biti besplatan.

Državljanin sam UK-a. Prije dvije godine došao sam u Njemačku i zaposlio se u građevinskom sektoru. Nažalost, nedavno sam doživio nesreću na radu i trajno sam nesposoban za rad. Nadam se da neću morati otići nakon završetka prijelaznog razdoblja!

Nećete. Osobe koje su morale prestati raditi zbog trajne nesposobnosti za rad, a koja je posljedica nesreće na radu, stječu pravo stalnog boravka na temelju [prava EU-a o slobodnom kretanju](#). To će pravo biti zaštićeno i nakon završetka prijelaznog razdoblja.

Britanka sam i od 1995. radim u Nizozemskoj. Planiram otići u mirovinu 2023. Hoću li moći ostati u Nizozemskoj nakon odlaska u mirovinu?

Hoćete. Budući da ste u Nizozemskoj radili najmanje pet godina, već ste stekli pravo stalnog boravka koje više ne podliježe nikakvim uvjetima (*npr. da morate nastaviti raditi*).



- Posebni slućajevi

Prije više godina došao sam u UK raditi na temelju svojeg slovačkog državljanstva. Nedavno sam stekao britansko državljanstvo. Kakav će biti moj status s obzirom na to da imam dvojno državljanstvo, slovačko i britansko?

Vaše britansko državljanstvo jamči Vam bezuvjetno pravo boravka u UK-u. Od stjecanja britanskog državljanstva na Vaš boravak u UK-u više se ne primjenjuje [Direktiva o slobodnom kretanju](#). S druge strane, budući da ste pravo boravka stekli na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju i slovačkog državljanstva, i dalje ćete biti obuhvaćeni Sporazumom o povlaćenju. Moći ćete se, dakle, pozivati na Sporazum o povlaćenju, npr. u pogledu prava na spajanje obitelji.

Britanac sam i s obitelji živim u Italiji. Jasno mi je da će moje pravo boravka u Italiji biti zaštićeno, ali što je s mojim pravom na povratak u UK s obitelji, s obzirom na sudsku praksu Suda Europske unije u predmetu *Surinder Singh*?

Sporazumom o povlaćenju zaštićena su prava osoba koje su iskoristile svoje pravo na slobodno kretanje i žive u državi čiji nisu državljani.

No njime nisu zaštićene osobe koje borave u državi čiji su državljani, bez obzira na to jesu li se vratile u domovinu prije ili nakon završetka prijelaznog razdoblja. Mogu li članovi Vaše obitelji živjeti s Vama u UK-u određuje se na temelju relevantnog nacionalnog zakonodavstva UK-a.

Portugalac sam i došao sam u UK prije mnogo godina kako bih se pridružio svojoj supruzi Britanki, koja je osoba s invaliditetom i o kojoj vodim brigu te joj pomažem. Mislim da zakonito boravim u UK-u, no brine me hoću li nakon završetka prijelaznog razdoblja biti ikako zaštićen na temelju Sporazuma o povlaćenju.

Sporazumom o povlaćenju zajamčena je zaštita samo građanima EU-a koji su boravili u UK-u na kraju prijelaznog razdoblja u skladu s uvjetima koje [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) propisuje za pravo boravka.

Ako ispunjavate sve uvjete boravka kao građanin EU-a s dostatnim sredstvima, možete ostati nakon završetka prijelaznog razdoblja na temelju pravila Sporazuma o povlaćenju.

Ako boravite u UK-u na temelju nacionalnih propisa (*isključivo kao član obitelji državljanina UK-a*), moći ćete ostati na temelju tih nacionalnih propisa, na koje Brexit ne utječe.



Meksikanac sam i živim u UK-u sa svojom petogodišnjom kćeri, koja je britanski državljanin, kao njezin skrbnik na temelju tzv. pravila *Ruiz Zambrano*. Hoću li moći ostati nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Sporazumom o povlačenju zajamčena je zaštita samo građanima EU-a koji su boravili u UK-u na kraju prijelaznog razdoblja u skladu s uvjetima koje [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) propisuje za pravo boravka.

Osobe koje u UK-u borave isključivo na temelju građanstva EU-a svojih britanskih članova obitelji nisu obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju. Njihov status boravka nakon završetka prijelaznog razdoblja odredit će se na temelju nacionalnih propisa UK-a.

- *Pravila o odsutnosti koja će biti obuhvaćena Sporazumom o povlačenju*

Iz Grčke sam i prije dvije godine došao sam na studij u UK. Prošle sam godine pet mjeseci studirao u Italiji u okviru programa Erasmus+ te se potom vratio na svoje sveučilište u UK-u. Nadam se da ta odsutnost neće negativno utjecati na moje pravo boravka u UK-u!

To neće utjecati na Vaša prava u UK-u. Prema postojećem [pravu EU-a o slobodnom kretanju](#), razdoblja odsutnosti kraća od šest mjeseci godišnje ne utječu na kontinuitet boravka. Te su zaštitne mjere uključene i u Sporazum o povlačenju.

Kao državljanin UK-a stekao sam pravo stalnog boravka u Finskoj 2010. na temelju zakonodavstva EU-a o slobodnom kretanju. Finsku sam napustio u ožujku 2017. kako bih studirao u Grčkoj. Moram li se vratiti u Finsku prije završetka prijelaznog razdoblja kako ne bih izgubio prava koja tamo ostvarujem?

Ne morate. Budući da ste prije odlaska imali stalno boravište u Finskoj, bit ćete obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju ako se vratite u roku od pet godina od odlaska (*dakle, prije ožujka 2022.*). Međutim, možda ćete morati zatražiti novi status stalnog boravka u Finskoj u skladu sa Sporazumom o povlačenju. Takav bi zahtjev trebalo podnijeti najkasnije do 30. lipnja 2021. (6 mjeseci nakon završetka prijelaznog razdoblja). Vidjeti odjeljak 7. o administrativnim postupcima u nastavku.



3. Članovi obitelji

Britanac sam, a moj otac, također Britanac, radi u Portugalu. Živim s njim i pohađam lokalnu školu. Hoću li moći ostati u Portugalu?

Hoćete. Moći ćete ostati sa svojim ocem. Sporazumom o povlačenju jamči se da svi članovi obitelji, bez obzira na državljanstvo, koji su na kraju prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom EU-a u UK-u ili s državljaninom UK-a u EU-u mogu ostati u istoj zemlji pod istim uvjetima koji su postojali prije završetka prijelaznog razdoblja ako ispunjavaju sve uvjete za prijavu boravka.

Iz Koreje sam. Došla sam u UK kako bih se pridružila suprugu Latvijcu, no brak nam je u posljednje vrijeme u krizi. Željela bih zatražiti razvod, no brine me hoće li to utjecati na moje pravo boravka nakon završetka prijelaznog razdoblja.

U Sporazumu o povlačenju zadržava se [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) koje pod određenim uvjetima već štiti bračne drugove koji nisu građani EU-a i koji se razvedu od građanina EU-a. Ako ste bili u braku najmanje tri godine prije razvoda i živjeli ste u UK-u najmanje jednu godinu u tom razdoblju, možete nastaviti boraviti u UK-u nakon završetka prijelaznog razdoblja ako zatražite novi status boravka u UK-u. Kad rješenje o razvodu braka postane pravomoćno, postoje uvjeti koje [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) propisuje za pravo boravka, kao da ste i sami građanka EU-a. Nakon pet godina neprekinutog zakonitog boravka moći ćete zatražiti status stalnog boravka u UK-u.

S partnerom Slovakom živim i radim u UK-u. Namjeravamo uskoro imati dijete. Trebamo li se požuriti da dobijemo dijete prije završetka prijelaznog razdoblja?

Ne morate žuriti. Sporazumom o povlačenju jamči se da djeca rođena u obitelji iz EU-a koja boravi u UK-u prije ili nakon završetka prijelaznog razdoblja mogu ostati ako zatražite novi status boravka u UK-u.

Živim u UK-u s rumunjskim suprugom. Imam boravišnu iskaznicu EU-a. Mogu li ostati nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Možete, ako zatražite novi status boravka u UK-u. Sporazum o povlačenju štiti sve članove obitelji koji su zakonito boravili s građaninom EU-a u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja. Članovi obitelji moći će ostati, ali će morati zatražiti novi status boravka u UK-u.



Njemica sam i živim u UK-u s posvojenim djetetom. Hoćemo li moći ostati zajedno?

Hoćete. Sporazum o povlačenju štiti sve članove obitelji koji su zakonito boravili s građaninom EU-a u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja. Posvojena djeca imaju ista prava kao i biološka djeca.

U slučaju djece koja su rođena nakon završetka prijelaznog razdoblja, na temelju Sporazuma o povlačenju roditelj koji boravi u državi domaćinu mora imati skrbništvo nad djetetom. Jesu li zaštićeni samo razvedeni parovi?

Ne. Skrbništvo je vrlo široko definirano u Sporazumu o povlačenju. Ono obuhvaća prava skrbništva na temelju zakona, sudske odluke ili dogovora između roditelja.

Prije nekoliko godina podnio sam zahtjev tijelima UK-a kako bih se pridružio svojoj švedskoj rođakinji koja živi u Edinburghu jer sam financijski ovisio o njoj. Tijela UK-a uvažila su moj zahtjev i izdala mi boravišnu iskaznicu EU-a. Kakve će biti posljedice za mene?

Možete ostati ako zatražite novi status boravka u UK-u. Sporazum o povlačenju štiti sve članove obitelji koji su zakonito boravili s građaninom EU-a u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja. Te će osobe moći ostati, ali će morati zatražiti novi status boravka u UK-u.

Dobio sam ulaznu vizu za Švedsku kako bih se pridružio tetki Britanki koja ondje živi. Tetka me financijski uzdržava nakon smrti mojih roditelja. Moj zahtjev za prijavu boravka bio je u postupku rješavanja na kraju prijelaznog razdoblja. Kakve će biti posljedice za mene?

U skladu s [pravom EU-a o slobodnom kretanju](#) o Vašem će se zahtjevu odlučiti u skladu sa švedskim nacionalnim zakonodavstvom te bi Vam ulazak i boravak trebao biti olakšan. Ako Vam švedske vlasti odobre boravak, bit ćete obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju. Svako odbijanje mora se temeljito obrazložiti i podliježe žalbi.



Nevjenčana sam partnerica bugarskog državljanina koji boravi u UK-u. Namjeravam mu se pridružiti, ali ću to moći učiniti tek za četiri godine zbog postojećih poslovnih obveza u svojoj zemlji (Kanadi). Hoću li mu se moći pridružiti nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Hoćete. Sporazum o povlačenju štiti partnere koji su bili u trajnom partnerstvu s građaninom EU-a na kraju prijelaznog razdoblja, ali s tim partnerom nisu živjeli u UK-u. Moći ćete se pridružiti svojem partneru u UK-u ako s njim i dalje budete u trajnom partnerstvu u trenutku kada odlučite doći u UK i ako Vaš partner stekne novi status boravka u UK-u.

Nećak sam češkog državljanina koji živi u UK-u. Namjeravam mu se pridružiti, ali ću zbog postojećih studijskih obveza u svojoj zemlji moći to učiniti tek za četiri godine. Hoću li mu se moći pridružiti nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Sporazum o povlačenju ne štiti članove proširene obitelji građana EU-a (*osim osoba u trajnim partnerstvima*) koji nisu živjeli sa svojim srodnikom na kraju prijelaznog razdoblja. Ako se odlučite pridružiti svojem rođaku nakon završetka prijelaznog razdoblja, na Vas će se primjenjivati imigracijski propisi UK-a.

Danac sam i studiram u Cardiffu. Imam suprugu i malo dijete koji žive u inozemstvu. Htjeli bi mi se pridružiti kad završim studij i pronađem posao. Hoće li to moći učiniti nakon završetka prijelaznog razdoblja ili je bolje da dođu što prije?

Moći će Vam se pridružiti nakon završetka prijelaznog razdoblja. Sporazum o povlačenju ne štiti samo članove uže obitelji koji su prije završetka prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom EU-a u UK-u, već i članove uže obitelji koji su na kraju prijelaznog razdoblja u rodbinskoj vezi s građaninom EU-a, ali nisu boravili u UK-u. Moći će Vam se pridružiti nakon završetka prijelaznog razdoblja ako i dalje budete u braku u trenutku kad Vaša supruga odluči doći u UK i ako dobijete novi status boravka u UK-u.

Živim i radim u UK-u. Samac sam, ali se nadam da ću se jednog dana oženiti. Realno gledajući, to će se dogoditi nakon završetka prijelaznog razdoblja. Hoće li mi se moja buduća supruga moći pridružiti u UK-u? Što ako budemo imali dijete?

Vaša buduća supruga Vam se neće moći pridružiti na temelju Sporazuma o povlačenju jer se njime ne štite osobe koje stupe u brak s građaninom EU-a nakon završetka prijelaznog razdoblja. Vaša buduća supruga morat će ispunjavati zahtjeve imigracijskih propisa UK-a.



Buduća djeca moći će se pridružiti roditelju koji je građanin EU-a i boravio je u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja ako taj roditelj ima zakonsko skrbništvo nad djetetom.

Argentinac sam i radim u UK-u gdje živim sa svojim šestogodišnjim sinom Hrvatom i dvogodišnjom kćeri Argentinkom. Hoćemo li moći ostati nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Svi možete ostati ako Vi i Vaš hrvatski sin ispunjavate uvjete zakonitog boravka i ako ste dobili novi status boravka u UK-u. Sporazumom o povlačenju jamči se da u UK-u nakon završetka prijelaznog razdoblja mogu ostati ne samo građani EU-a (*tj. Vaš sin*), nego i članovi obitelji koji nisu građani EU-a (*tj. Vi i Vaša kći*), a čija je prisutnost potrebna kako se Vašem sinu ne bi uskratilo pravo na boravak na temelju Sporazuma o povlačenju.

Živim u UK-u kao skrbnica sina Poljaka koji tu studira. Moj partner Poljak koji je radio u UK-u nas je napustio. Hoću li moći ostati?

Na temelju Sporazuma o povlačenju imate pravo boraviti u UK-u dok sin ne završi obrazovanje. Zadržat ćete to pravo najmanje do punoljetnosti sina, a možda i nakon toga, sve dok mu bude potrebna Vaša prisutnost i skrb da bi studirao. Međutim, možda nećete moći ostvariti pravo na stalni boravak u UK-u.



4. Prava boravka

Iz Cipra sam i živim u Londonu s majkom, koja je inženjerka. Idem u školu, ali bih željela otvoriti vlastitu cvjećarnicu. Hoću li nakon završenog školovanja moći ostati u UK-u i zaposliti se?

Hoćete. Moći ćete ostati u UK-u i zadržati sve mogućnosti koja sada imate na temelju [prava EU-a o slobodnom kretanju](#). Moći ćete raditi, studirati, voditi poduzeće ili ostati kod kuće i skrbiti za članove obitelji. Vaša prava neće se promijeniti kad počnete raditi.

Iz Slovenije sam. Došao sam u UK tri godine prije kraja prijelaznog razdoblja i otad sam samozaposlen. Hoću li moći imati stalno boravište u UK-u i pod kojim uvjetima?

Nakon pet godina zakonitog boravka u UK-u (*uključujući boravak prije i nakon završetka prijelaznog razdoblja*) moći ćete zatražiti novi status stalnog boravka u UK-u.

Sporazum o povlačenju štiti građane EU-a koji su boravili u državi članici čiji nisu državljani u skladu s uvjetima koje [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) propisuje za pravo boravka. U osnovi, boravak građana EU-a zakonit je ako su:

- radnici ili samozaposlene osobe ili
- imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje (uključujući studente) ili
- članovi obitelji građanina EU-a koji ispunjava te uvjete.

Nakon pet godina neprekinutog zakonitog boravka moći ćete zatražiti novi status stalnog boravka u UK-u.

Britanac sam i devet godina živim u Finskoj s roditeljima. Oba roditelja rade. Hoću li imati ikakva prava boravka u Finskoj nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Hoćete. Budući da ste u državi članici EU-a živjeli najmanje pet godina, već ste stekli pravo stalnog boravka koje više ne podliježe nikakvim uvjetima (*npr. uvjet da ste i dalje član obitelji*). To je pravo preneseno u Sporazum o povlačenju, uz uvjet da ispunjavate sve zahtjeve za ostvarivanje statusa boravka u Finskoj.

Estonac sam i studiram na sveučilištu u UK-u. Ako sve bude išlo kako treba, završit ću studij 2022. Hoću li moći ostati u UK-u i ondje tražiti posao?

Hoćete. Moći ćete ostati u UK-u i nakon završetka prijelaznog razdoblja kao dosad, kao student, zaposlena ili samozaposlena osoba, ako zatražite novi status boravka u UK-u. Nakon pet godina



boravka moći ćete zatražiti novi status stalnog boravka u UK-u na temelju prava UK-a. Građani EU-a i dalje će moći prelaziti iz jedne kategorije u drugu: studenti će moći početi raditi (*i postati radnici*), radnici će moći otići u mirovinu (*i postati osobe s dostatnim sredstvima*), osobe s dostatnim sredstvima moći će započeti studij i tako dalje.

Maltežanin sam sa stalnim boravkom u UK-u, gdje sam se rodio i odrastao. Završavam studij i već imam odličnu ponudu za posao u Slovačkoj. Ponuđen mi je trogodišnji ugovor, no bojim se da se neću moći vratiti u UK ako napustim zemlju. Pomozite mi otkloniti sumnje!

Nakon što od tijela UK-a zatražite i dobijete novi status stalnog boravka, moći ćete napustiti UK na najviše pet godina i vratiti se, a da vam taj status ne prestane važiti. Tim pravilom o pet godina štite se i građani koji nisu bili u državi domaćinu na kraju prijelaznog razdoblja uz uvjet da su zatražili novi status boravka u UK-u.

Živim i radim u UK-u 15 godina, a inače sam iz Mađarske. Nadam se da ću moći ostati u UK-u nakon završetka prijelaznog razdoblja. Možete li potvrditi da ću moći zadržati svoja prava na neograničeno vrijeme?

Prava nemaju „rok trajanja“. Sve osobe zaštićene na temelju Sporazuma o povlačenju doživotno će zadržati svoja stečena prava.

Međutim, neka prava u određenim okolnostima mogu prestati važiti. Na primjer, novi status stalnog boravka u UK-u prestaje važiti ako osoba izbiva iz države domaćina u neprekinutom razdoblju dužem od pet godina.

Iz Austrije sam i živim u UK-u posljednjih dvadeset godina. Primam socijalnu pomoć. Pretpostavljam da ću moći ostati u UK-u nakon završetka prijelaznog razdoblja, no hoću li nastaviti primati pomoć koja mi je potrebna?

Hoćete. Svi građani EU-a koji borave u UK-u i ispunjavaju uvjete za stjecanje novog statusa stalnog boravka nakon završetka prijelaznog razdoblja zadržat će svoje pravo boravka i pravo na jednako postupanje. To znači da će im, ako su imali prava na naknade, davanja ili povlastice prije završetka prijelaznog razdoblja, biti zajamčeno isto postupanje.

Iz Litve sam i studiram na sveučilištu u UK-u. Hoću li morati plaćati višu školarinu nakon završetka prijelaznog razdoblja? Hoću li imati pristup studentskim zajmovima?

Svi građani EU-a koji borave u UK-u i ispunjavaju uvjete za stjecanje novog statusa boravka na kraju prijelaznog razdoblja zadržat će svoje pravo boravka i pravo na jednako postupanje.



Studenti koji počnu studirati u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja nastavit će plaćati jednake školarine kao britanski državljani. Kad je riječ o pristupu pomoći za održavanje tijekom školovanja, kao što su studentske stipendije ili studentski zajmovi, za studente iz EU-a obuhvaćene Sporazumom o povlačenju i dalje će vrijediti ista pravila kao i danas. Ta će prava podlijegati svim budućim promjenama u nacionalnoj politici koje će se odnositi na državljane UK-a.

Državljanin sam UK-a s boravištem u Portugalu i zaštićen sam Sporazumom o povlačenju. Hoću li nakon završetka prijelaznog razdoblja i dalje uživati prava slobodnog kretanja u EU?

Državljanin UK-a koji su zaštićeni Sporazumom o povlačenju u jednoj državi članici neće moći na temelju Sporazuma o povlačenju ostvariti pravo na slobodno kretanje i poslovni nastan u drugoj državi članici ili na pružanje usluga ili prekograničnih usluga osobama koje imaju poslovni nastan u drugoj državi članici.

To ne utječe na prava koja uživaju državljani UK-a na temelju drugih instrumenata prava EU-a ili nacionalnog prava.

Nije pošteno da su prava državljanina UK-a ograničena na državu članicu EU-a u kojoj su boravili na kraju prijelaznog razdoblja jer Sporazum o povlačenju ne obuhvaća pravo na mobilnost unutar EU-a nakon završetka prijelaznog razdoblja.

Državljanin UK-a koji ispunjavaju uvjete zakonodavstva EU-a o zakonitoj migraciji primjenjivog na državljane trećih zemalja i dalje će se moći kretati u druge države članice, na privremenoj ili stalnoj osnovi.

Primjerice, državljanima UK-a kojima je dokument o boravku na temelju Sporazuma o povlačenju izdala država članica koja u potpunosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu bit će dopušteno slobodno kretanje u schengenskom prostoru u razdoblju do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana. Schengenski prostor danas obuhvaća većinu država članica EU-a, osim Bugarske, Hrvatske, Cipra, Irske, Rumunjske i Ujedinjene Kraljevine (*Bugarska i Rumunjska su u postupku pridruživanja schengenskom prostoru*). Od država koje nisu članice EU-a, Island, Norveška, Švicarska i Lihtenštajn pridružili su se schengenskom prostoru.

Više pojedinosti o pravilima EU-a o zakonitoj migraciji može se naći na https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en ili <http://ec.europa.eu/immigration>.



- Upravljanje Sporazumom o povlačenju

Što sprječava vlasti UK-a da u budućnosti promijene svoje zakone o novom statusu boravka?

U Sporazumu o povlačenju jasno je precizirano da se novi status boravka u UK-u koji se odobri građanima EU-a može ukinuti samo na temelju razloga koji su izričito predviđeni Sporazumom o povlačenju (*npr. zbog počinjenja kaznenog djela*).

Prava na temelju Sporazuma o povlačenju bit će obvezujuća u skladu s međunarodnim pravom, a građani EU-a moći će se u UK-u izravno pozivati na svoja prava na temelju Sporazuma o povlačenju. UK će donijeti zakone kojima će se prava građana na temelju Sporazuma o povlačenju uključiti u nacionalno pravo UK-a.

Zakoni UK-a kojim se utvrđuju prava građana EU-a predviđena Sporazumom o povlačenju imat će prednost pred drugim zakonima UK-a. To znači da se zakonima UK-a ne mogu „slučajno“ ukinuti prava zaštićena Sporazumom o povlačenju. Ako Parlament UK-a u budućnosti odluči staviti izvan snage zakone na temelju kojih su prava građana EU-a uključena u pravo UK-a, to će činiti povredu Sporazuma o povlačenju i imati posljedice u skladu s pravilima Sporazuma o povlačenju i međunarodnim pravom.

Hoće li postojati neovisno nacionalno tijelo koje će nadzirati provedbu Sporazuma o povlačenju?

Provedbu i primjenu dijela Sporazuma o povlačenju koji se odnosi na prava građana u UK-u nadzirat će neovisno nacionalno tijelo.

Ovlasti i zadaće tog tijela UK-a, uključujući nadležnost za provođenje istraga na temelju pritužbi građana, utvrđuju se u Sporazumu o povlačenju i jednake su ovlastima Komisije na temelju Ugovorâ. To će tijelo imati i pravo pokrenuti sudski postupak pred nadležnim sudovima UK-a u vezi s pritužbama građana radi ostvarivanja odgovarajuće pravne zaštite.

Navedeno tijelo i Komisija podnosit će godišnja izvješća posebnom odboru za građanska prava osnovanom na temelju Sporazuma o povlačenju o svojim aktivnostima u pogledu provedbe građanskih prava na temelju Sporazuma, uključujući broj i prirodu zaprimljenih pritužbi.

Nadležnost Suda Europske unije istječe za osam godina. Znači li to da će i moja prava isteći nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Vaša prava na temelju Sporazuma o povlačenju doživotna su (*ali mogu prestati važiti u određenim okolnostima, primjerice zbog duge odsutnosti iz države domaćina*).



Iako je rok u kojem sudovi UK-a mogu od Suda EU-a zatražiti tumačenje Sporazuma o povlačenju ograničen na osam godina, to će razdoblje biti dovoljno dugo da Sud odluči o najvažnijim pitanjima.

Drugi aspekti Sporazuma o povlačenju nisu vremenski ograničeni, npr. mogućnost pojedinaca da se izravno pozovu na Sporazum o povlačenju koji ima prednost pred neusklađenim nacionalnim zakonodavstvom ili mjerama ili obveze upravnih i pravosudnih tijela UK-a da se usklade s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije donesenom prije završetka prijelaznog razdoblja te da u obzir uzmu buduću sudsku praksu donesenu nakon završetka prijelaznog razdoblja.

Primijetio sam da će se kriteriji boravka temeljiti na pojmovima prava EU-a o slobodnom kretanju kako ga tumači Sud Europske unije, ali što ako UK nije pravilno provodio pravo EU-a o slobodnom kretanju, pa ga pogrešno tumači?

Sporazum o povlačenju je jasan: ako se kriteriji boravka temelje na pojmovima prava EU-a o slobodnom kretanju, moraju se tumačiti u skladu s odlukama Suda Europske unije donesenima prije završetka prijelaznog razdoblja.

Ako se UK oslanja na pogrešno tumačenje pojmova prava EU-a koje je proturječno takvoj odluci, u konačnici mora prevagnuti tumačenje Suda Europske unije.

Osim toga, sudovi UK-a dužni su uzeti u obzir tumačenja koja je Sud Europske unije donio u sudskoj praksi nakon završetka prijelaznog razdoblja.



5. Pravila o ulasku i izlasku

Hoću li moći putovati u UK nakon Brexita?

Građani EU-a i državljani UK-a moći će slobodno putovati do kraja prijelaznog razdoblja i za to im je potrebna samo važeća putovnica ili osobna iskaznica.

Nakon završetka prijelaznog razdoblja, građani EU-a ili državljani UK-a koji su boravili u državi domaćinu prije završetka prijelaznog razdoblja moći će napustiti državu domaćina i vratiti se s važećom putovnicom ili osobnom iskaznicom. Članovi njihovih obitelji koji nisu građani EU-a imat će ista prava s važećom putovnicom.

Napominjemo da će nakon pet godina od završetka prijelaznog razdoblja država domaćin imati pravo više ne primati osobne iskaznice koje nisu u skladu s primjenjivim međunarodnim standardima koji se odnose na biometrijske identifikacijske isprave.

Pravila ulaska drugih građana EU-a (*koji nisu boravili u UK-u na kraju prijelaznog razdoblja*) u UK i državljana UK-a u EU nisu obuhvaćena Sporazumom o povlačenju.

Kao litavski državljanin s boravištem u UK-u, mogu li podlijegati zahtjevima za ulazne vize u budućnosti?

Ne dok imate važeći dokument izdan u UK-u kojim se dokazuje Vaš novi status boravka na temelju Sporazuma o povlačenju.

Iz Luksemburga sam. Ne boravim u UK-u, ali ga redovito posjećujem. Hoću li trebati ulaznu vizu?

Hoće li Vam biti potrebna ulazna viza nakon završetka prijelaznog razdoblja ovisi o budućim propisima koje će UK donijeti.

Britanac sam i živim u Bugarskoj. Moja supruga Kineskinja upravo je počela studirati na sveučilištu u Melbourneu. Koja će se pravila o vizama primjenjivati na nju 2025. kad mi se pridruži u Bugarskoj?

Pod pretpostavkom da će se 2025. zahtjevi za vizu primjenjivati na kineske državljane, Vaša će supruga i dalje biti zaštićena odredbama Sporazuma o povlačenju na temelju kojih bi se njezina ulazna viza trebala izdati bez naknade i ubrzanim postupkom.



6. Kaznena djela i zloporabe

U UK-u sam živio i radio 11 godina. Prije nekoliko godina proglašen sam krivim za kazneno djelo i osuđen na pet mjeseci zatvora. Hoće li boravak u zatvoru utjecati na moja prava?

Kažnjavanost može imati posljedice na pravo boravka, bez obzira na to primjenjuje li se postojeće [pravo EU-a o slobodnom kretanju](#) ili Sporazum o povlačenju. Na kaznena djela počinjena prije završetka prijelaznog razdoblja primjenjuju se postojeće odredbe [Direktive o slobodnom kretanju](#) (poglavlje VI.).

To znači da će se sve odluke koje utječu na pravo boravka donesene u vezi s kaznenim djelima počinjenima prije završetka prijelaznog razdoblja morati isključivo donositi za svaki pojedinačni slučaj i da će se moći protjerati samo oni počinitelji čije osobno ponašanje predstavlja stvarnu, izravnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju temeljnim interesima društva.

Što će se dogoditi s građanima EU-a kojima je na temelju Sporazuma o povlačenju dopušten boravak u UK-u, a počine kazneno djelo?

Na kaznena djela počinjena nakon završetka prijelaznog razdoblja primjenjuje se nacionalno zakonodavstvo.

U UK-u to trenutačno znači da svi koji počine kazneno djelo za koje je izrečena kazna zatvora od 12 ili više mjeseci mogu biti deportirani. Te će osobe imati pravo žalbe na odluku te će moći uputiti predmet na razmatranje neovisnom sudskom tijelu.

Zabrinut sam da će mnogi pokušati ući na prijevaru, pretvarajući se da su zaštićeni Sporazumom o povlačenju. Kakvim zaštitnim mehanizmima raspolažu tijela vlasti?

Svi zaštitni mehanizmi protiv zloporabe i prijevare kojima države članice raspolažu na temelju [prava EU-a o slobodnom kretanju](#) zadržat će se na temelju Sporazuma o povlačenju. Države će imati mogućnost donošenja potrebnih mjera u cilju odbijanja, ukidanja ili opoziva svih prava dodijeljenih Sporazumom o povlačenju u slučaju zloporabe prava ili prijevare, primjerice sklapanja braka iz koristi, krivotvorenja dokumenata ili lažnog predstavljanja materijalne činjenice koja je od ključne važnosti za ostvarivanje prava boravka. Sve takve mjere moraju biti razmjerne i podlijegat će mehanizmima pravne zaštite.



Hoće li odluke vlasti UK-a donesene u skladu s pravilima o zlouporabi prava dovesti do gubitka prava na žalbu?

Zlouporaba ili prijevara mogu dovesti do gubitka prava boravka, ali nikada ne mogu dovesti do gubitka prava na žalbu. Država domaćin može ograničiti prava slobodnog kretanja onim građanima EU-a za koje je dokazano da su zloupotrijebili [pravo EU-a](#) (*primjerice sklapanjem braka iz koristi*). Ako zlouporabu ili prijevaru dokažu nacionalna tijela, počinitelji imaju sva prava na žalbu protiv odluke kojom se ograničava njihovo pravo boravka na temelju tih razloga, uključujući pravo ostanka u zemlji dok se žalba ne riješi, u okvirima članka 31. stavka 2. [Direktive o slobodnom kretanju](#).

U Sporazumu o povlačenju navodi se da će vlasti UK-a moći provoditi sustavne provjere kažnjavanosti i sigurnosne provjere svih podnositelja zahtjeva za novi status boravka u UK-u. Je li to moguće?

Moguće je. Kontekst Brexita vrlo je specifičan jer će vlasti UK-a morati donijeti temeljnu odluku o tome treba li se dotičnim osobama trajno odobriti novi status boravka u UK-u na temelju Sporazuma o povlačenju.

U tom je kontekstu primjereno da UK uspostavi novi postupak za osobe koje žele steći taj novi status boravka u UK-u ili da na njih isključivo primijeni nacionalne imigracijske propise. To znači da će nakon završetka prijelaznog razdoblja UK moći protjerati te počinitelje iz EU-a, koji su kaznena djela počinili prije završetka prijelaznog razdoblja, samo ako bi ih sada mogao protjerati.

U UK-u imam kazne za prebrzu vožnju i parkiranje koje nisu zabilježene u mojoj kaznenoj evidenciji. Trebam li ih prijaviti tijelima UK-a?

Ne trebate. Potrebno je prijaviti samo osude za kaznena djela koja postoje u Vašoj kaznenoj evidenciji u UK-u.



7. Administrativni postupci

UK je uveo novi status stalnog boravka (tzv. „settled status“). Hoće li se on primjenjivati na građane EU-a nakon završetka prijelaznog razdoblja i što znači?

Svi građani EU-a i članovi njihovih obitelji koji borave u UK-u morat će u roku od šest mjeseci od završetka prijelaznog razdoblja zatražiti novi status boravka kako bi mogli nastaviti tamo boraviti.

Vlasti UK-a informiraju građane EU-a i članove njihovih obitelji putem posebnog *web*-mjestu <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Kao građanka EU-a koja boravi u UK-u sada nisam obvezna podnijeti zahtjev za izdavanje dokumenta o boravku. Hoću li to morati učiniti nakon završetka prijelaznog razdoblja? Zašto?

Za razliku od sadašnje situacije, svi građani EU-a i članovi njihovih obitelji koji borave u UK-u morat će steći novi status boravka na temelju prava UK-a kao pravni preduvjet za nastavak boravka u UK-u. Tako će moći dokazati svoj status boravka ne samo vlastima ili policiji UK-a nego i poslodavcima, bankama, stanodavcima ili drugim osobama.

Znači li to da će građani EU-a stjecanjem novog statusa boravka u UK-u izgubiti svoja sadašnja prava?

Materijalni uvjeti koje će građani trebati ispuniti kako bi stekli novi status boravka u UK-u gotovo su jednaki uvjetima za dobivanje ili gubitak prava boravka na temelju postojećeg [prava EU-a o slobodnom kretanju](#). Vlasti UK-a neće imati diskrecijsko pravo da odbiju zahtjev na temelju razloga koji nisu dopušteni [postojećim pravilima EU-a](#). Zaštitu će dobiti sve osobe koje na nju imaju pravo.

S jedne strane, uvjeti u pogledu gubitka novog statusa boravka u UK-u bit će povoljniji od uvjeta iz postojećeg [prava EU-a o slobodnom kretanju](#) jer će građani EU-a i članovi njihovih obitelji moći napustiti UK na pet godina bez gubitka svojeg novog statusa stalnog boravka (*sadašnjim pravilima predviđeno je razdoblje do najviše dvije godine*). S druge strane, građani EU-a mogu kao i sada izgubiti svoj novi status boravka ako počine kazneno djelo u UK-u. Ako se kazneno djelo počini nakon završetka prijelaznog razdoblja, odluka će se donijeti u skladu s nacionalnim pravom UK-a i uzimajući u obzir sva ograničenja koja proizlaze iz instrumenata nacionalnog i međunarodnog prava koji se primjenjuju u UK-u.



Nije mi jasno koje će kriterije primjenjivati vlasti UK-a pri odlučivanju o novom statusu boravka za građane EU-a. Možete li pojasniti?

Materijalni uvjeti koje će građani EU-a trebati ispuniti kako bi stekli novi status boravka u UK-u bit će gotovo jednaki uvjetima koji su predviđeni postojećim [pravom EU-a o slobodnom kretanju](#). Tako će se osigurati da svi građani EU-a koji bi ispunjavali uvjete za stjecanje prava na boravak na temelju [prava EU-a o slobodnom kretanju](#) ispunjavaju uvjete za stjecanje novog statusa boravka u UK-u te da građani EU-a koji bi ispunjavali uvjete za stalni boravak na temelju [prava EU-a o slobodnom kretanju](#) ispunjavaju uvjete za stjecanje novog statusa stalnog boravka u UK-u.

Dokad moram zatražiti status stalnog boravka („settled status”) ili status privremenog boravka („pre-settled status”)?

Građani koji su zakonito boravili u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja i članovi uže obitelji građanina EU-a koji mu se pridruže u razdoblju od 1. siječnja do 30. ožujka 2021. mogu do 30. lipnja 2021. (*šest mjeseci nakon završetka prijelaznog razdoblja*) zatražiti novi status boravka u UK-u.

Članovi obitelji na koje se primjenjuje Sporazum o povlačenju i koji se nakon 31. ožujka 2021. pridruže svojoj rodbini u UK-u moraju u roku od tri mjeseca od svojeg dolaska u UK podnijeti zahtjev za jedan od novih statusa boravka.

Tijekom tog razdoblja i sve do donošenja odluke o zahtjevu oni će uživati svoja sadašnja prava boravka.

Što ako vlastima UK-a bude trebalo jako dugo da odluče o mojem zahtjevu za novi status boravka?

Nakon što podnesete zahtjev i dobijete potvrdu o njegovu podnošenju, moći ćete do donošenja odluke boraviti u UK-u i zadržati sva prava koja ste dotad imali u toj zemlji. Bude li Vaš zahtjev odbijen, imat ćete pravo na žalbu i na ostanak u zemlji do donošenja konačne odluke o žalbi.

Jesu li predviđeni mehanizmi zaštite za one koji propuste rok?

Vlasti UK-a primjenjivat će razmjern pristup na građane koji propuste rok. Prihvaćat će zahtjeve ako je rok propušten zbog opravdanih razloga. Ako osoba podnese zahtjev nakon isteka roka i vlasti UK-a taj zahtjev odbiju, i dalje će imati pravo da od neovisnog suda u UK-u zatraži preispitivanje odluke o odbijanju.



U kojem roku članovi obitelji koji dođu u zemlju nakon završetka prijelaznog razdoblja moraju zatražiti novi status?

Novi status boravka moraju zatražiti u roku od tri mjeseca od dolaska. Građani koji su iz inozemstva zajedno sa zahtjevom za ulaznu vizu zatražili novi status boravka u UK-u i zahtjevi su im odobreni ne moraju to ponovno učiniti po dolasku u UK.

Jesu li utvrđeni mehanizmi kojima će se zaštititi građani koji žele zatražiti novi status boravka, ali to ne mogu učiniti jer sustav u UK-u ne funkcionira?

Jesu. Na temelju Sporazuma o povlačenju rok od šest mjeseci nakon završetka prijelaznog razdoblja (*u kojem su građani obvezni podnijeti zahtjev za novi status boravka*) automatski se produljuje za jednu godinu ako UK obavijesti da zbog tehničkih problema ne može registrirati zahtjev ili izdati potvrdu o podnošenju zahtjeva. Tijekom tog produljenog razdoblja bila bi potpuno zadržana sva prava boravka.

Vlasti UK-a već su mi prošle godine izdale dokument kojim se potvrđuje stalni boravak. Doista se nadam da će osobe poput mene moći ostati bez ikakvih problema.

Hoće. Morat ćete zatražiti novi status stalnog boravka u UK-u, no kako ste već stekli pravo stalnog boravka u UK-u na temelju postojećeg [prava EU-a o slobodnom kretanju](#), administrativni će postupak biti jednostavan te ćete samo morati predložiti putovnicu ili osobnu iskaznicu, prijaviti neizbrisane kaznene osude iz kaznene evidencije zemlje u kojoj su izrečene i dokazati da i dalje boravite u UK-u. Dokument o novom statusu boravka u UK-u izdat će Vam se besplatno.

Stekla sam uvjete za stalni boravak u UK-u, ali nikad nisam podnijela zahtjev za dobivanje dokumenta kojim se potvrđuje stalni boravak. Trebam li podnijeti zahtjev prije završetka prijelaznog razdoblja?

Nije Vam potreban takav dokument kako biste imali pravo stalnog boravka u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja. Međutim, ako samo želite potvrditi svoje pravo boravka u UK-u nakon završetka prijelaznog razdoblja, vlasti UK-a savjetuju Vam da pričekate uvođenje sustava novog statusa boravka, predviđenog do 29. ožujka 2019.



Bojim se da će novi administrativni postupak koji će vlasti UK-a uspostaviti za građane EU-a biti prava noćna mora. Kako je EU pregovorima zaštitio moja prava?

UK se obvezao uspostaviti novi sustav s transparentnim, neometanim i pojednostavnjenim administrativnim postupcima za podnošenje zahtjeva za novi status boravka kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje. Taj sustav neće biti preslika postojećih postupaka za dobivanje stalnog boravišta.

Obrasci za podnošenje zahtjeva bit će kratki, jednostavni te prilagođeni korisnicima i kontekstu Sporazuma o povlačenju.

Sporazumom o povlačenju utvrđuje se da UK ne može zahtijevati ništa više od onoga što je nužno i razmjerno kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na boravak. Odredbama Sporazuma o povlačenju slijedi se pristup sličan onome iz odredaba o zahtjevima u pogledu dokazivanja u [pravu EU-a o slobodnom kretanju](#).

S obzirom na sadašnju primjenu prava EU-a o slobodnom kretanju u UK-u bojim se da novi sustav neće funkcionirati u praksi.

UK je pružio detaljne informacije o mjerama koje namjerava poduzeti kako bi ispunio obveze iz Sporazuma o povlačenju (dostupno na <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>). Detalji su utvrđeni u Sporazumu o povlačenju. Administrativni sustav bit će učinkovit, transparentan i jednostavan te ne bi smio uzrokovati nepotrebno administrativno opterećenje.

Kako bi se građanima ponudili konkretni mehanizmi zaštite, Sporazumom o povlačenju osigurava se primjena svih postupovnih jamstava iz [Direktive o slobodnom kretanju](#). To znači pravo žalbe na sve odluke kojima se ograničava pravo boravka. To znači i da građani zadržavaju sva prava na temelju Sporazuma o povlačenju do donošenja konačne odluke, uključujući pravomoćnu sudsku odluku nakon žalbenog postupka.

Prije dvije godine podnio sam u UK-u zahtjev za europsku potvrdu o prijavi boravka. Prikupio sam stotinjak stranica dokumenata kako bih vlastima UK-a dokazao da ispunjavam uvjete. Ne želim to ponavljati. Hoće li ovaj put biti drukčije?

Hoće. Za novi status boravka nije potrebno ništa više od onoga što je nužno i razmjerno kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na boravak. Odredbama Sporazuma o povlačenju slijedi se pristup sličan onome iz odredaba o zahtjevima u pogledu dokazivanja u [pravu EU-a o slobodnom kretanju](#). Usto će vlasti UK-a nastojati upotrijebiti dokaze koji su im već na raspolaganju (*npr. evidencija poreza na plaću*) kako bi se smanjila količina dokaza koje podnositelji zahtjeva trebaju dostaviti.



Drugim riječima, podnositelji zahtjeva trebat će dostaviti samo najnužnije dokaze koji su potrebni kako bi dokazali da ispunjavaju uvjete za novi status boravka u UK-u (*za radnike će to biti putovnica ili osobna iskaznica, dokaz da su radili pet godina u UK-u i dokaz da i dalje borave u UK-u*), prijaviti neizbrisane kaznene osude iz kaznene evidencije zemlje u kojoj su izrečene i ništa drugo.

Smatram da su imigracijski administrativni postupci UK-a prezahtjevni. Jesu li predviđena pravila ili mehanizmi zaštite koji će mi olakšati podnošenje zahtjeva?

Vlasti UK-a pomagat će podnositeljima zahtjeva za novi status boravka u UK-u da lakše dokažu da ispunjavaju uvjete i izbjegnu pogreške ili propuste koji bi mogli utjecati na odluku o zahtjevu. Vlasti UK-a omogućit će podnositeljima zahtjeva da dostave dodatne dokaze ili isprave nedostatke do kojih je došlo običnim propustom. Primjenjivat će se načelo fleksibilnosti u pogledu dokazivanja, što će vlastima UK-a po potrebi omogućiti diskrecijsko odlučivanje u korist podnositelja zahtjeva.

Vlasti UK-a pomagat će podnositeljima zahtjeva da dokažu da ispunjavaju uvjete za novi status boravka u UK-u. Podnositelji zahtjeva u nepovoljnom položaju moći će se osloniti na službe za pomoć slične onima koje trenutačno djeluju u UK-u, npr. u lokalnim knjižnicama.

Budući da često putujem, ne bih htjela uz zahtjev za novi status boravka u UK-u priložiti izvornu putovnicu i tako na neko vrijeme ostati bez nje. Što mogu učiniti?

Iako se Sporazumom o povlačenju jamči mogućnost dostave preslika mnogih popratnih dokumenata, nacionalna tijela i dalje će imati pravo zatražiti da se uz zahtjev predoči valjana putovnica ili osobna iskaznica. Međutim, ako se identifikacijski dokumenti u pravilu zadržavaju tijekom donošenja odluke o zahtjevu, imate pravo zatražiti povrat svojeg identifikacijskog dokumenta prije nego što se ta odluka donese.

Mogu li dostaviti preslike, a ne izvornike, popratnih dokumenata?

Možete. Možete dostaviti preslike popratnih dokumenata koji nisu putovnica ni osobna iskaznica. Nacionalna tijela mogu u posebnim slučajevima zatražiti dostavu izvornika određenih dokumenata ako postoji opravdana sumnja u njihovu vjerodostojnost.



Određeni imigracijski postupci u UK-u vrlo su skupi. Koji će iznos vlasti UK-a naplaćivati građanima EU-a i članovima njihovih obitelji za podnošenje zahtjeva za novi status boravka nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Dokument o novom statusu boravka u UK-u izdavat će se besplatno (*osobama koje imaju valjanu dozvolu stalnog boravka izdanu na temelju [prava EU-a o slobodnom kretanju](#) prije završetka prijelaznog razdoblja*) ili uz naknadu koja neće biti viša od naknade koju za izdavanje sličnih isprava plaćaju državljani UK-a. UK je najavio da će naknada za podnositelje zahtjeva za stalni boravak u dobi od 16 ili više godina iznositi 65 GBP. Za podnositelje zahtjeva u dobi do 16 godina ta će naknada iznositi 32,50 GBP. (<https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>).

U braku smo i imamo troje djece. Hoće li se naši zahtjevi obrađivati zasebno ili zajedno?

Sporazumom o povlačenju jamči se da će se zahtjevi koje istodobno podnese više članova obitelji razmatrati zajedno.

Čuo sam da će UK izdavati dokumente o boravku na temelju Sporazuma o povlačenju u digitalnom obliku. Možete li to pojasniti?

Dokumenti o boravku na temelju Sporazuma o povlačenju mogu se izdati kao fizički dokument (*primjerice plastična iskaznica sa sigurnosnim obilježjima*) ili u digitalnom obliku. Digitalni dokument temeljit će se na evidenciji iz digitalne baze podataka koju vode tijela UK-a.

Danas građani EU-a imaju pravo žalbe na odluke vlasti UK-a. Hoće li to pravo biti zaštićeno i nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Hoće, to je pravo u potpunosti preneseno u Sporazum o povlačenju.

Što će se dogoditi s građanima EU-a kojima vlasti UK-a odbiju zahtjev za novi status boravka? Hoće li moći ostati u UK-u do okončanja žalbenog postupka?

Građani EU-a čiji je zahtjev za novi status boravka u UK-u nakon završetka prijelaznog razdoblja odbijen moći će zatražiti sudsku zaštitu protiv te odluke. U tom će slučaju zadržati pravo boravka sve do donošenja konačne odluke ili okončanja *žalbenog postupka*. Kako je predviđeno [pravom EU-a o slobodnom kretanju](#), vlasti UK-a u iznimnim će slučajevima (*primjerice ako se odluka temelji na prisilnim razlozima javne sigurnosti*) imati pravo protjerati odbijene podnositelje zahtjeva čak i prije pravomoćne presude suda, ali se takvim osobama ne



smije onemogućiti osobno iznošenje obrane osim u iznimnim okolnostima, ako bi prisutnost osobe u UK-u mogla ozbiljno naštetiti javnom poretku ili javnoj sigurnosti.

Hoću li morati čekati do završetka prijelaznog razdoblja kako bih mogao zatražiti novi status boravka u UK-u?

Ne. Moći ćete zatražiti novi status boravka i potvrdu o njemu čak i prije završetka prijelaznog razdoblja. Vlasti UK-a očekuju da će se dobrovoljni sustav za podnošenje zahtjeva početi primjenjivati prije 29. ožujka 2019. Moći ćete podnijeti zahtjev, koji će se potom obrađivati u skladu sa svim mehanizmima zaštite iz Sporazuma o povlačenju.

Koja je razlika između dobrovoljnog i obveznog sustava?

Obvezni sustav počet će se formalno primjenjivati tek nakon završetka prijelaznog razdoblja, kad će dobivanje novog statusa boravka biti preduvjet za ostvarivanje prava na boravak na temelju Sporazuma o povlačenju. Građani EU-a i članovi njihovih obitelji koji dođu u zemlju prije isteka prijelaznog razdoblja morat će u roku od šest mjeseci od završetka tog razdoblja zatražiti novi status boravka.

Dobrovoljni sustav bit će dostupan čak i prije Brexita. Građani EU-a i članovi njihovih obitelji moći će dobiti novi status boravka, a da to neće utjecati na njihovo pravo slobodnog kretanja tijekom prijelaznog razdoblja.

Što ako moj zahtjev u okviru dobrovoljnog sustava bude odobren?

Iako – u formalnom smislu – odluka o odobrenju Vašeg zahtjeva neće imati pravni učinak na temelju Sporazuma o povlačenju do završetka prijelaznog razdoblja (*shvatite to kao odluku s odgodom, koja je donesena 2019., a jamči Vam da ćete početi ostvarivati svoja prava 2021.*), imat ćete pravnu sigurnost da ćete po završetku prijelaznog razdoblja imati novi status boravka u UK-u. Tijekom prijelaznog razdoblja vlasti UK-a moći će povući Vaš odgođeni status boravka jedino zbog razloga povezanih s javnim redom.

Što ako moj zahtjev u okviru dobrovoljnog sustava bude odbijen?

I dalje ćete moći ostati u UK-u do završetka prijelaznog razdoblja ako ispunjavate uvjete iz [Direktive o slobodnom kretanju](#). Moći ćete ponovno podnijeti zahtjev u okviru dobrovoljnog sustava do završetka prijelaznog razdoblja ili čak tijekom šest mjeseci nakon završetka prijelaznog razdoblja.

Mogu li se žaliti ako moj zahtjev podnesen u okviru dobrovoljnog sustava bude odbijen?

Da, bit će dostupni svi postupci pravne zaštite.



Državljanin sam UK-a i boravim u državi članici EU-a. Koji se administrativni postupak primjenjuje na moj slučaj?

To ovisi o državi članici u kojoj boravite. Neke države članice primjenjivat će „konstitutivni“ sustav sličan onome koji primjenjuje UK, tj. dotične osobe morat će podnijeti zahtjev za novi status boravka u skladu sa Sporazumom o povlačenju kao uvjet za zakonski boravak. Druge države članice primjenjivat će „deklaratorni“ sustav, sličan postojećoj situaciji u skladu s [Direktivom o slobodnom kretanju](#), tj. neće se morati podnijeti zahtjev za novi status boravka kao uvjet za zakoniti boravak u skladu sa Sporazumom o povlačenju.

Savjetujemo Vam da se za pojedinosti o odgovarajućem postupku obratite tijelima države članice u kojoj boravite.



8. Stručne kvalifikacije

- *Stručne kvalifikacije u postojećem pravu EU-a*

Što su stručne kvalifikacije?

Stručne kvalifikacije posebne su kvalifikacije koje osoba mora posjedovati u skladu sa zakonom kako bi se mogla baviti reguliranom profesijom ili reguliranim djelatnostima u određenoj zemlji.

Zahtjevi u pogledu kvalifikacija razlikuju se ovisno o profesiji. Mogu se razlikovati i za istu profesiju ili djelatnost ovisno o zemlji.

Profesionalne kvalifikacije mogu se odnositi na određeni studij, osposobljenost i/ili profesionalno iskustvo. Mogu se dokazati, primjerice, odgovarajućim diplomama, svjedodžbama i potvrdama kompetencije i/ili profesionalnog iskustva.

Što se danas događa s kvalifikacijama priznatima u jednoj državi članici u slučaju preseljenja u drugu državu članicu?

Građani EU-a imaju pravo baviti se reguliranom profesijom, kao radnici ili samozaposlene osobe, u državi članici koja nije država članica u kojoj su stekli svoje kvalifikacije.

Stručnjaci (*primjerice fizioterapeuti*) koji su osposobljeni i stekli su svoje kvalifikacije u jednoj državi članici i odluče se preseliti i raditi u drugoj državi članici koja regulira pristup toj profesiji i bavljenje njome trebali bi ishoditi priznavanje svojih kvalifikacija u toj drugoj državi članici prije početka rada u njoj.

U skladu sa sustavom EU-a države članice koje reguliraju određene profesije obvezne su u skladu sa strogim kriterijima razmotriti kvalifikacije stečene u drugim državama članicama u svrhu izdavanja priznanja i odobravanja pristupa tim profesijama.

Za neke profesije (*liječnici, medicinske sestre, stomatolozi, veterinari, primalje, farmaceuti i arhitekti*) postoji sustav automatskog priznavanja koji se temelji na zajedničkim minimalnim uvjetima osposobljavanja. Osim toga, na niz drugih profesija, uglavnom u obrtništvu, industriji i trgovini, može se primjenjivati automatsko priznavanje na temelju iskustva, uz ispunjavanje određenih uvjeta.

Za druge profesije država članica primateljica može propisati određene kompenzacijske mjere za stručnjake koji dolaze iz inozemstva, pod uvjetom da su razlike između njihovih kvalifikacija i traženih kvalifikacija u zemlji primateljici objektivno znatne.

Država članica u kojoj se traži priznavanje mora izdati odgovarajuću odluku unutar strogih rokova. Takve odluke podliježu žalbi u skladu s nacionalnim pravom, ne mogu biti proizvoljne i moraju biti potpuno u skladu s pravom EU-a.



Konačno, na neke profesije obuhvaćene Sporazumom o povlačenju, primjerice odvjetništvo, mogu se primjenjivati određena posebna pravila.

Sustav EU-a ne primjenjuje se na zahtjeve za priznavanje koje podnose državljani trećih zemalja osim ako je takvo izjednačavanje predviđeno posebnim dogovorima, primjerice onima koji se primjenjuju na državljane država članica EGP-a i Švicarske.

Kvalifikacije koje građani EU-a steknu u trećim zemljama obuhvaćene su sustavom EU-a samo ako su izjednačene s kvalifikacijama EU-a. To se provodi nakon tri godine obavljanja djelatnosti u državi članici koja ih je prva priznala.

Što se danas događa s kvalifikacijama priznatima u jednoj državi članici ako se privremeno ili povremeno pruža usluga u drugoj državi članici?

U skladu s pravom EU-a za većinu profesija jedino država članica u kojoj se namjerava pružati usluga ima pravo zatražiti prethodnu izjavu dotičnog stručnjaka. Izjava se može podnijeti jednom godišnje (*ili jednom svakih 18 mjeseci u slučaju europske strukovne iskaznice*) i može joj se priložiti ograničen broj potvrda.

Državi članici u kojoj će se pružati usluga nije dopuštena prethodna provjera kvalifikacija, uz iznimku profesija koje uključuju rizik od ozbiljne štete za zdravlje ili sigurnost primatelja usluga. Svaka takva provjera morala bi biti ograničena na ono što je nužno za tu posebnu svrhu.

Osim toga, u slučaju profesija kao što su liječnici, medicinske sestre, stomatolozi, veterinari, primalje, farmaceuti i arhitekti, koje su obuhvaćene sustavom automatskog priznavanja, ne može se provoditi prethodna provjera kvalifikacija. Može se zatražiti samo prethodna godišnja izjava.

- *Stručne kvalifikacije u skladu sa Sporazumom o povlačenju*

Hoće li povlačenje UK-a iz EU-a utjecati na postojeće stanje?

Državljanima UK-a više neće biti građani EU-a i kvalifikacije stečene u UK-u više se neće smatrati kvalifikacijama EU-a.

Prethodno objašnjeni pravni sustav EU-a više neće biti primjenjiv na dotične osobe i više se neće primjenjivati u UK-u.

Sva pitanja povezana s priznavanjem kvalifikacija takvih osoba i njihovom mogućnosti pružanja profesionalnih usluga u bilo kojoj državi članici EU-a ili u UK-u rješavat će se u skladu s nacionalnim pravilima i uvjetima, bez pogodnosti koje proizlaze iz prava predviđenih zakonodavstvom EU-a.



Što je predviđeno Sporazumom o povlačenju?

Glavna je svrha Sporazuma o povlačenju građanima EU-a i državljanima UK-a koji na kraju prijelaznog razdoblja budu zakonito boravili u državi domaćinu i čije su kvalifikacije prethodno priznate u toj državi u skladu s posebnim popisom instrumenata EU-a zajamčiti da Brexit neće utjecati na valjanost priznanja njihovih kvalifikacija ni na njihovu dozvolu za obavljanje djelatnosti u toj državi.

Isto bi trebalo predvidjeti za stručnjake koji na kraju prijelaznog razdoblja budu radili kao pogranični radnici i možda su im priznate kvalifikacije te izdana dozvola za obavljanje djelatnosti u državi u kojoj rade kao pogranični radnici.

Sporazum o povlačenju obuhvaća i zahtjeve za priznavanje koje su podnijele takve osobe koji su u postupku rješavanja.

Sporazumom o povlačenju stručnjacima iz UK-a s poslovnim nastanom u bilo kojoj državi članici EU-a ne jamči se pravo na pozivanje na zakonodavstvo EU-a radi dodatnog priznavanja kvalifikacija nakon završetka prijelaznog razdoblja, bilo u državi članici njihova boravišta ili nekoj drugoj državi članici, ni pravo pružanja privremenih ili povremenih usluga u tim državama.

Sporazum o povlačenju ne jamči da će dozvole koje su izdale tijela UK-a u određenim sektorima, posebno prometnom, koje imaju paneuropsku vrijednost na unutarnjem tržištu, ostati valjane u EU-u ni da će takve vrste dozvola koje su izdala tijela država članica EU-a ostati valjane u UK-u.

Britanska sam arhitektica, živim i radim u Estoniji. Hoću li se i dalje moći baviti svojom profesijom?

Hoćete. Ako su Vam stručne kvalifikacije bile priznate u državi u kojoj trenutačno boravite ili, u slučaju pograničnog rada, u kojoj radite, moći ćete se i dalje pozivati na odluku o priznavanju u toj državi za potrebe obavljanja svoje profesionalne djelatnosti.

Isto bi vrijedilo za estonsku arhitekticu koji žive i rade u UK-u.

Britanski sam fizioterapeut. Živim u Belgiji i radim kao fizioterapeut u Luksemburgu, gdje su mi priznate kvalifikacije. Hoću li moći iskoristi prednosti prava EU-a i nastaviti pružati svoje usluge kao pogranični radnik u Luksemburgu?

Hoćete. Ako su Vam stručne kvalifikacije bile priznate u državi u kojoj trenutačno boravite ili, u slučaju pograničnog rada, u kojoj radite, moći ćete se i dalje pozivati na odluku o priznavanju u toj državi za potrebe obavljanja svoje profesionalne djelatnosti.



Isto bi vrijedilo i za belgijskog fizioterapeuta koji živi u Irskoj i radi kao fizioterapeut u UK-u, gdje su mu priznate kvalifikacije.

Britanski sam veterinar, živim i radim u Belgiji. Hoću li moći iskoristiti prednosti prava EU-a i nastaviti pružati privremene ili povremene usluge u drugim državama članicama EU-a nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Ne. Pravo EU-a neće vam moći omogućiti pružanje ili nastavak pružanja takvih usluga.

Mogućnost i posebni uvjeti pružanja takvih usluga bit će određeni pravom i politikom predmetne države članice EU-a.

Irska sam državljanka. Podnijela sam zahtjev za priznavanje kvalifikacija u UK-u. Što ako se odluka o mojem zahtjevu ne donese prije završetka prijelaznog razdoblja?

Ako ste prije završetka prijelaznog razdoblja podnijeli zahtjev za priznavanje u zemlji u kojoj trenutačno boravite ili, u slučaju pograničnog rada, u zemlji u kojoj radite, postupak priznavanja tih kvalifikacija trebao bi se dovršiti u skladu s pravilima Unije primjenjivima prije završetka prijelaznog razdoblja. Time bi se trebao osigurati neometan dovršetak postupka i pozitivan ishod, ako je Vaš zahtjev bio opravdan.

Isto bi trebalo vrijediti i za državljane UK-a koji podnesu zahtjev za priznavanje kvalifikacija u državi članici EU-a.

Engleski sam odvjetnik s boravištem u Belgiji. Upisan sam u imenik odvjetničke komore u Bruxellesu prije završetka prijelaznog razdoblja. U kakvom ću položaju biti nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Vaš će položaj ovisiti o vrsti upisa.

Ako ste trenutačno upisani kao odvjetnik EU-a, tj. pod titulom stečenom u matičnoj zemlji (*Engleska i Wales, Škotska i Sjeverna Irska*), više nećete moći na temelju prava EU-a pružati usluge u EU-u, pa tako ni u Belgiji. Vaš će položaj ovisiti o pravilima koja države članice primjenjuju na poslovni nastan i usluge koje odvjetnici koji nisu iz EU-a pružaju na njihovu državnom području.

S druge strane, ako ste registrirani kao belgijski odvjetnik (*ako su vam kvalifikacije priznate u Belgiji na temelju Direktive o stručnim kvalifikacijama ili posebnih pravila iz Direktive o poslovnom nastanu odvjetnika*) i na kraju prijelaznog razdoblja boravite u Belgiji ili tamo radite kao pogranični radnik, Vaša će registracija, članstvo i pravo obavljanja profesije biti zajamčeni u



Belgiji. Međutim, više se nećete moći pozivati na navedene direktive kad je riječ o boravku ili pružanju usluga u nekoj drugoj državi članici EU-a.

Isto bi se primjenjivalo na belgijske odvjetnike u UK-u.

Finska sam državljanica i živim u Finskoj. Trenutačno u Finskoj polazim dislocirani studij sveučilišta UK-a. Po završetku studija steći ću diplomu sveučilišta UK-a. Koji će biti status mojih kvalifikacija ako steknem diplomu nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Budući da će Vašu diplomu izdati ustanova UK-a (*sveučilište ili učilište u UK-u*), Vaša će kvalifikacija biti stečena izvan EU-a, pa se na nju neće primjenjivati sustav EU-a za priznavanje kvalifikacija.

Uvjeti mogućeg priznavanja kvalifikacija ovisit će o nacionalnom pravu države članice EU-a u kojoj se traži priznavanje, bilo Finske, kao u Vašem slučaju, ili neke druge države članice u koju se preseli građanin EU-a.



9. Socijalna sigurnost

Španjolski sam državljanin i radim u UK-u. Što će se dogoditi s mojim socijalnim osiguranjem nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Kad je riječ o pravilima o socijalnoj sigurnosti, cilj Sporazuma o povlačenju jest zadržati postojeće stanje. Nastavit će se primjenjivati [postojeća pravila EU-a](#). To, primjerice, znači sljedeće:

- UK će i dalje biti nadležan za Vaša **socijalna davanja** – plaćate doprinose u UK-u te bez ikakve diskriminacije imate pravo na tamošnja davanja;
- imat ćete **pristup zdravstvenoj skrbi u UK-u** pod istim uvjetima kao državljani UK-a;
- **otputujete li na odmor u neku od zemalja Europske unije**, moći ćete se tamo koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja koju su Vam izdala britanska tijela;
- **ako Vaša djeca borave u Španjolskoj** i imate pravo na obiteljska davanja UK-a, nastavit ćete ih primati u punom iznosu kao da vaša djeca borave s Vama u UK-u (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>*);
- **ako dobijete djecu nakon završetka prijelaznog razdoblja** i imate pravo na obiteljska davanja na temelju zakonodavstva UK-a, primat ćete ih čak i ako Vaša djeca budu boravila, primjerice, u Španjolskoj (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>*);
- **ako ostanete bez posla** nakon završetka prijelaznog razdoblja, imat ćete pravo na naknade za nezaposlene UK-a i moći ćete ih prenijeti tijekom dopuštenog razdoblja radi traženja zaposlenja u državi članici EU-a (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=hr>*);
- **ako odete u mirovinu** nakon završetka prijelaznog razdoblja, imat ćete pravo na mirovinu UK-a pod uvjetima predviđenima nacionalnim zakonodavstvom:
 - ako niste prikupili dovoljno razdoblja osiguranja kako biste imali pravo na mirovinu UK-a, UK će u potrebnoj mjeri uzeti u obzir razdoblja prikupljena u drugim državama članicama EU-a;
 - ako se odlučite vratiti u Španjolsku:
 - nastavit ćete primati mirovinu UK-a u punom iznosu;
 - Vaša mirovina UK-a nastavit će se usklađivati;
 - odgovornost za plaćanje zdravstvenog osiguranja određivat će se ovisno o drugim mirovinama koje primete i o Vašem boravištu;



Više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=hr>;

- **ako članovi obitelji koji Vas nadžive imaju pravo na obiteljsku mirovinu na temelju zakonodavstva UK-a**, moći će je zatražiti i primati u punom iznosu čak i ako prebivaju u Španjolskoj.

Koliko ću dugo biti zaštićen Sporazumom o povlačenju?

Bit ćete zaštićeni dok god je vaša situacija bez prekida povezana s UK-om i bilo kojom državom članicom.

Primjerice: ako ste poljski državljanin koji na kraju prijelaznog razdoblja boravi u UK-a i tamo radi za britanskog poslodavca, na Vas će se primjenjivati Sporazum o povlačenju sve dok postoji „prekogranična veza“.

Ta „prekogranična veza“ između UK-a i države članice EU-a postoji dok god boravite u UK-u i tamo radite za britanskog poslodavca.

Veza može nastaviti postojati i ako se Vaša situacija promijeni – bit ćete zaštićeni dok god ste „prekogranično povezani“ s UK-om. Dakle, sporazum će se na Vas primjenjivati i ako, primjerice:

- nastavite raditi za britanskog poslodavca i zaposlite se na dodatnom radnom mjestu u Irskoj;
- nastavite raditi za britanskog poslodavca, ali se preselite u Irsku;
- prestanete raditi za britanskog poslodavca i počnete raditi u Irskoj, ali nastavite boraviti u UK-u;
- Vaš ugovor o radu istekne i sklopite novi ugovor o radu s irskim poslodavcem, ali nastavite raditi u UK-u;
- ostanete bez posla i nastavite boraviti u UK-u, ali ne primete naknadu za nezaposlene;
- ostanete bez posla, primete naknadu za nezaposlene i tu naknadu prenesete na dopušteno razdoblje u Poljsku dok pokušavate tamo pronaći posao (*detalji su dostupni na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=hr>*);
- nakon bezuspješne potrage za poslom u Poljskoj vratite se u UK i ondje nastavite potragu za poslom;
- ako Vaš ugovor o radu prestane i budete radno neaktivni do doseganja dobi za umirovljenje te nastavite boraviti u UK-u;



- o umirovite se u UK-u ili vratite u svoju matičnu zemlju;

Međutim, na Vas se više neće u cijelosti primjenjivati pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti ako Vaš ugovor o radu prestane i preselite se u Poljsku (*ili neku drugu državu članicu*). U tom slučaju Sporazumom o povlačenju jamči se da Vaša prošla razdoblja osiguranja neće biti izgubljena. Kad ispunite uvjete predviđene nacionalnim zakonodavstvom (primjerice, dosegnete dob za umirovljenje), moći ćete zatražiti naknadu na temelju tih razdoblja.

Napominjemo da ćete i dalje ostvarivati potpunu socijalnu zaštitu predviđenu Sporazumom o povlačenju ako ste stekli pravo stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini prije povratka u Poljsku (ili bilo koju drugu državu članicu) i vratite se u Ujedinjenu Kraljevinu prije gubitka tog prava.

Francuska sam državljanka, živim u Francuskoj i radim u UK-u. Hoće li se na mene primjenjivati pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti i nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Da, dok god ste u situaciji povezanoj s UK-om (*detaljnije informacije možete pronaći u odgovoru na prvo pitanje o socijalnoj sigurnosti*).

UK će i dalje biti nadležan za Vaša socijalna davanja, primjerice:

- morat ćete UK-u plaćati doprinose za **socijalnu sigurnost** i imat ćete pravo na tamošnja davanja bez ikakve diskriminacije;
- imat ćete u Francuskoj, gdje boravite, **pristup zdravstvenoj skrbi** na račun UK-a;
- **otputujete li na odmor u neku od zemalja Europske unije**, moći ćete se tamo koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja koju su Vam izdala britanska tijela;
- **ako Vaša djeca borave u Francuskoj** i imate pravo na obiteljska davanja, nastavit ćete ih primati u punom iznosu kao da Vaša djeca borave s Vama u UK-u (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>*);
- **ako dobijete djecu nakon završetka prijelaznog razdoblja** i imate pravo na obiteljska davanja na temelju zakonodavstva UK-a, primat ćete ih čak i ako Vaša djeca borave u Francuskoj (*više detalja o primjenjivim pravilima dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>*);
- **ako ostanete bez posla** nakon završetka prijelaznog razdoblja, bit ćete zaštićeni pravilima o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=hr>*);
- **ako odete u mirovinu** nakon završetka prijelaznog razdoblja, imat ćete pravo na mirovinu UK-a u skladu s uvjetima predviđenima nacionalnim zakonodavstvom UK-a;



- ako niste prikupili dovoljno razdoblja osiguranja kako biste imali pravo na mirovinu u UK-u, UK će u potrebnoj mjeri uzeti u obzir razdoblja prikupljena u drugim državama članicama EU-a;
- primat ćete mirovinu UK-a u punom iznosu čak i ako boravite u Francuskoj;
- Vaša mirovina UK-a nastaviti će se usklađivati;
- odgovornost za plaćanje zdravstvenog osiguranja određivat će se ovisno o drugim mirovinama koje primete i o Vašem boravištu;

Detaljnije informacije možete pronaći na

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=hr>;

- **ako članovi obitelji koji Vas nadžive imaju pravo na obiteljsku mirovinu na temelju zakonodavstva UK-a**, moći će je zatražiti i primati u punom iznosu čak i ako borave u Francuskoj.

Bugarski sam državljanin, živim u Bugarskoj, a radim u Bugarskoj i u UK-u. Hoće li se na mene primjenjivati pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti i nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Da, dok god ste u situaciji povezanoj s UK-om (*detaljnije informacije možete pronaći u odgovoru na prvo pitanje o socijalnoj sigurnosti*).

I dalje ćete istovremeno podlijevati samo jednom zakonodavstvu o socijalnoj sigurnosti. To će se zakonodavstvo odrediti ovisno o poslu koji obavljate i o Vašem boravištu (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=hr>*).

Talijanski sam državljanin i radim kao talijanski javni službenik u UK-u. Hoće li se na mene primjenjivati pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti i nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Da, dok god ste u situaciji povezanoj s UK-om (*detaljnije informacije možete pronaći u odgovoru na prvo pitanje o socijalnoj sigurnosti*).

Italija će i dalje biti nadležna za Vaše socijalno osiguranje, sa svim posljedicama koje iz toga proizlaze (*više detalja dostupno je na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=hr>*).

Češki sam državljanin, radim i živim u Češkoj. U trenutku završetka prijelaznog razdoblja nalazim se na godišnjem odmoru u UK-u. Hoću li i dalje biti pokriven europskom karticom zdravstvenog osiguranja?

Da, tijekom cijelog odmora. Možete se koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja u UK-u ako već primete potrebne zdravstvene usluge tijekom odmora, ali i ako se potreba za uslugama zdravstvene skrbi pojavi tek nakon završetka prijelaznog razdoblja.



Britanski sam državljanin, radim i živim u UK-u. U trenutku završetka prijelaznog razdoblja nalazim se na godišnjem odmoru u Italiji. Hoću li i dalje biti pokriven europskom karticom zdravstvenog osiguranja?

Da, tijekom cijelog odmora, ali samo u Italiji. Možete se u Italiji koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja koju su izdala britanska tijela ako već primate potrebne zdravstvene usluge tijekom odmora, ali i ako se potreba za uslugama zdravstvene skrbi pojavi tek nakon završetka prijelaznog razdoblja. Međutim, otputujete li tijekom odmora u drugu državu članicu, nećete se više moći koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja.

Malteška sam državljanka, radim i živim u Malti. Planiram otputovati na odmor u UK nakon završetka prijelaznog razdoblja. Mogu li se koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja?

Ne. Sporazumom o povlačenju ne predviđa se korištenje europskom karticom zdravstvenog osiguranja tijekom budućih odmora u UK-u.

Talijanski sam državljanin i već tri godine studiram u UK-u. Hoću li se moći koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja čak i ako se moj studij protegne nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Da, moći ćete se nastaviti koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja ako bez prekida boravite u UK-u. Privremeni posjeti Italiji (npr. odmor) ne znače da ste prekinuli boravak u UK-u kao student.

Hrvatski sam državljanin, radim i živim u Hrvatskoj. Započeo sam poseban program liječenja u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja. Hoću li se moći nastaviti tamo liječiti nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Hoćete. U skladu sa Sporazumom o povlačenju osobe koje su već započele planirano liječenje u UK-u prije završetka prijelaznog razdoblja imat će pravo nastaviti liječenje.

Britanski sam državljanin i radim u Španjolskoj. Uskoro ću navršiti dob za umirovljenje. Što će se dogoditi s mojim mirovinskim pravima u UK-u i Španjolskoj nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Ništa se neće promijeniti. Vaša mirovinska prava u UK-u i Španjolskoj ostat će ista. Imat ćete pravo na svoju mirovinu pod uvjetima predviđenima nacionalnim zakonodavstvom, iznos mirovine izračunat će se u skladu s istim pravilima i, ovisno o situaciji, pravilima EU-a, a mirovinska prava možete čak prenijeti u drugu državu članicu EU-a ako se odlučite nastaniti drugdje te se Vaša mirovina može nastaviti povećavati.



Otišla sam u mirovinu i sada dobivam mirovinu UK-a i mirovinu Slovenije, gdje sam prije radila. Što će se dogoditi s mojom mirovinom nakon završetka prijelaznog razdoblja?

Ništa se neće dogoditi s Vašom mirovinom. I dalje ćete dobivati mirovinu UK-a i mirovinu Slovenije, kao što je to dosada bio slučaj.

U prošlosti sam 12 godina radio u UK-u. Preselio sam se i sada radim u Austriji. Nakon što odem u mirovinu (oko 2035.), što će se dogoditi s mojim stažem – i osiguranjem – u UK-u i Austriji?

Vaš staž i dalje se uzima u obzir i kad odete u mirovinu, dobivat ćete svoju mirovinu UK-a (*odnosno, dio koji odgovara dvanaestogodišnjem stažu*) i svoju austrijsku mirovinu (*dio koji odgovara broju godina koji ste radili u Austriji*) pod istim uvjetima koji se trenutačno primjenjuju u EU-u.

Cijeli sam život radio u UK-u i sada sam u mirovini u Francuskoj. Brine me da se moja britanska mirovina nakon završetka prijelaznog razdoblja više neće usklađivati.

U Sporazumu o povlačenju jasno se navodi da će se sva socijalna davanja, kao što je starosna mirovina, i dalje usklađivati u skladu s nacionalnim pravilima.

Ako se u budućnosti odlučim odseliti iz UK-a, mogu li sa sobom prenijeti i svoja socijalna davanja?

Ako ste zaštićeni Sporazumom o povlačenju, sva relevantna socijalna davanja i dalje će se moći prenositi u države članice EU-a i u UK, pod istim uvjetima kao i u skladu s [postojećim pravilima EU-a](#).

Nakon cijelog radnog vijeka provedenog u Belgiji otišla sam u mirovinu i živim u UK-u. Danas mogu dobiti zdravstvenu skrb u lokalnoj bolnici bez ikakvih problema. Hoće li se to promijeniti?

Ništa se neće promijeniti nakon završetka prijelaznog razdoblja. Belgija će i u budućnosti nadoknađivati troškove Vaše zdravstvene skrbi, kao što to čini danas.



10. Korisne poveznice

U ovom se dokumentu upućuje na niz propisa EU-a. U nastavku navodimo *web*-mjesto na kojima možete pronaći detaljnije informacije i preuzeti pročišćene verzije akata EU-a na hrvatskom odnosno engleskom jeziku (ako nije dostupna verzija na hrvatskome):

Sporazum o povlačenju

https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

Ugovori EU-a

Ugovor o funkcioniranju Europske unije

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_3&format=PDF

Postojeća pravila EU-a o formalnostima povezanim s boravištem građana EU-a i članova njihovih obitelji

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/index_hr.htm

Direktiva 2004/38/EZ („Direktiva o slobodnom kretanju“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1523871765223&uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Uredba (EU) br. 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20180513>

Postojeća pravila EU-a o slobodi kretanja stručnjaka

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_hr.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Direktiva 2005/36/EZ („Direktiva o stručnim kvalifikacijama“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1531465264880&uri=CELEX:02005L0036-20160524>

Postojeća pravila EU-a o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_hr.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_hr.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hr&catId=849>

Uredba (EZ) br. 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1531465290296&uri=CELEX:02004R0883-20170411>



Uredba (EZ) br. 987/2009

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1531465317071&uri=CELEX:02009R0987-20180101>